

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

4580

891.985

φ - 87

496

ՓՈՐՁՈՒԹԵԱՆ

ԴԷՄ ԴՆԵԼ

Է որ մեղաւորները զԻեզ գլխէ հանել ուզեն, դուն
անոնց հաւանութիւն մի օտար: Ծ Առակ. Ա. 10:

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԴԻԹԻՆՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

1883

#

2004

891.995
90-87

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Յարժակատ քանակը հարկազանց չէ
Ս. Ա. Մանուկյանի Գրադարանում է

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

9-39

9-39 2431-4.3

894.89P

ՓՅԳՖ ՓՈՐՉՈՒԹԵԱՆ

Կ.

ԴԷՄ ԴՆԵԼ

«Թէ որ մեղաւորները զեկ զլիւ հանել ուզեն, դուն
անոնց հաւանութիւն մի տար:» Ս. Ասկ Ս. 10:

Սիրելի տղայք, եթէ ձեզի հարցունելու ըլ-
լամ, «Մեղաւոր» ըսելով սիլ ըսել կ'ուզէ, կարելի
է շատ տեղակ պատասխաններ պիտի տաք: Մէկը
պիտի ըսէ, Մեղաւորները՝ անիծող, երդում
ընող մարդիկ են: Ուրիշ մը պիտի ըսէ, Գո-
ղերն ու աւազակներն են «մեղաւոր»: Ուրիշ մը
պիտի ըսէ թէ՛ Մարդասպաններն են «մեղա-
ւոր»: Ուրիշ մըն ալ պիտի ըսէ թէ, Սրբեցող-
ները ու կիրակին աւրողները ըսել կ'ուզէ «մե-
ղաւոր» ըսելով: Եւ այսպէս ուրիշ պատաս-
խաններ պիտի տրուին: Այս բոլոր պատաս-
խաններն ուղիղ են, քանզի այնպիսեաց ամէնքն
ալ «մեղաւոր» են: Բայց պատասխաններուն և
ոչ մին մեղաւոր բառին կատարեանը նշանակու-
թիւնը կու տայ: Երբ Աստուած Սուրբ Գրոց
մէջ մեղաւորաց վրայ կը խօսի, մինակ այն

մարդիկը ըսել չուզեր որք երդում կ'ընեն, կը գողանան կամ մարդասպանութիւն և կամ ասոնց նման գէշ բաներ կ'ընեն, այլ ամէն անոնք որ ճշմարիտ Քրիստոնեայ չեն: Ամենայն արք և կանայք, ամենայն աղայք և աղջկունք, որոց սիրտք փոխուած չեն և որք չեն սիրեր Փրկիչը, Աստուծոյ առջեւը հեռու են:

Երբ Սուրբ Գրոց մէջ մեղաւորոց վրայ կը կարդանք, այս մարդիկ հասկնալու ենք. բնաբանին մէջ ալ մեղաւոր բառին նշանակութիւնը այս է: Գիտէք, ո՞վ գրեց Առակաց գիրքը: Սողոմոն: Սողոմոն ամենէն խնաստուն մարդն էր, բաց ՚ի մեր օրհնեալ Փրկիչէն: Տեսնենք այժմ թէ Սողոմոն ինչ կ'ըսէ բնաբանին մէջ: Ի՛նչ կ'ընեն մեղաւորները: «Թէ որ» կ'ըսէ, «մեղաւորները քեզ գլխէ հանել ուզեն»: Մէկը գլխէ հանել ուզել ի՛նչ է: Այլսատիլ համոզել զանիկա որ մեզք կամ չար գործէ: Եթէ կը ջանաս մէկուն ուղիղը ընել տալ, ասոր գլխէ հանել չըսուիր: Գլխէ հանել բառը ան ատեն կը գործածենք երբ մարդիկ կը ջանան այլոց գէշ բաներ ընել տալ:

Ուրեմն բնաբանին միտքը այս է. Եթէ մարդիկ որ Քրիստոնեայ չեն և չեն սիրեր զՅիսուս, ջանան համոզել զքեզ որ չար բան մը ընես, ասոնց մտիկ մի ըներ: Օրինակի համար, դիցուք թէ մի կիրակի առաւօտ օդը բաց և զուարճալի է, և փողոցը քանի մը բարեկամներ զքեզ կը տեսնեն: Մէկը քեզի մօտենալով կ'ըսէ. «Մենք այսօր պատել պիտի երթանք, մեր կե-

րակուրը կողովով հետ առած ենք, աղէկ կ'ըլլայ որ դուն ալ գաս, շատ զուարճութիւններ պիտի ունենանք»: Այս քու բարեկամդ ի՛նչ ըրած կ'ըլլայ: Ահա մեղաւոր մը որ քեզ գլխէ հանել կ'ուզէ չորրորդ պատուիրանքը աւրելու: Դիցուք թէ մի ամառ օր կէս օրէն ետքը դաշտը պտտելու ելած ես, և խոտերուն մէջ խաղալով կը զբօսնուս: Դաշտին մէջ խնձորի պարտէզ մը կայ: Մայրդ պատուիրած է առջուց որ այն պարտէզը չմտնես պտուղ փրցունելու. բայց օդը տաք է, և դաշտը խաղացող տղայք պարտէզը կը մտնեն և կը սկսին խնձոր ուտել. իսկ դու մօրդ պատուէրը յիշելով խաղրդ կը շարունակես: Քիչ մը ետքը տղուն մէկը զքեզ կը կանչէ. «Յովհաննէս, խնձոր չես ուտեր:» «Ո՛չ,» կ'ըսես դու, «մայրս ըսաւ խնձոր չուտեմ:» «Մենք ծառը պիտի չելլենք,» կ'ըսէ տղան, «ծառերուն տակ եղածները պիտի ժողվենք: Ասոնք առնելը վնաս չունի, հասուն և անոյշ են, եկուր մէյ մը համը նայէ:» Այս տղան ի՛նչ ըրած պիտի ըլլայ: Ահա մեղաւոր մը որ զքեզ համոզել կ'ուզէ հինգերորդ պատուիրանքը աւրելու քու մօրդ անհնազանդ ըլլալով: Եւ ահա այսպէս ով որ կը ջանայ համոզել զքեզ մեզք մը գործելու, սուտ խօսելու, երդում ընելու, կամ ուրիշ ինչ որ Աստուածաշունչը կը պատուիրէ որ չընես, մեղաւոր է որ կ'ուզէ զքեզ գլխէ հանել: Աստուած այս բնաբանով կ'ըսէ թէ ինչ ընելու ես այսպիսի պարագայի մէջ: «Թէ որ մեղաւորները զքեզ

գլխէ հանել ուղեն, անոնց հաւանութիւնն մի
բար:» Ականջ մի դներ ու մի հաւանիւր անոնց
հրապուրանացը: Մի թողուր որ դբեղ համոզեն
իրենց հետ մեղք գործելու: Այս է բնաբանէն
մեր սորվելու մեծ դասը:

Աստուծմէ կը խնդրեմ որ այս բնաբանը ձեր
ամենուդ սրտին մէջ դնէ: Ո՛հ, որչափ տրբա-
մութիւններէ և նեղութիւններէ ազատ պիտի
ըլլաք, եթէ, երբ մեղաւորները զձեզ գլխէ հա-
նել կ'ուզեն, այս բնաբանը յիշէք ու անոր միտ
դնէք:

Երեք պատճառներ յառաջ պիտի բերեմ թէ
ինչո՞ւ հաւանութիւն պիտի չտանք, երբ մեղա-
ւորները զմեզ գլխէ հանել կ'ուզեն:

Առաջինն այս է. երբ «կէն» մեզ գործել, դժ-
ասարէն է անկէ դարձել կամ եր կենալ:

Կարապետ անուն տղայ մը բլրոյ մը կողմն
վրայ մի պարտիզի մէջ էր: Հայրը բլրոյն ստո-
բոտը այն պարտիզին կից բակին մէջ էր, և
կանչեց. «Կարապետ, հոս եկուր:» Կարապետ
ելաւ և արագութեամբ բլրէն վար վազեց,
Այնպէս գնաց որ իր հայրն անցաւ և գնաց
տանը կողմը: «Կարապետ, հոս եկուր կ'ըսեմ,
չլսեցիր որ կանչեցի դբեղ,» ըսաւ հայրը:

«Այո, լսեցի,» ըսաւ Կարապետ:

«Ուրեմն ինչո՞ւ վազեցիր իմ քովէս անցար?»

«Ո՛հ,» ըսաւ Կարապետ, «այնպէս արագ
կ'երթայի որ չկրցայ կայնիլ:»

Ճիշդ այս կերպով մարդիկ մեղքի մէջ կը վա-
զեն, Մեղաւորները կը համոզեն զանոնք և ա-

նոնք հաւանութիւն կ'ու տան: Այնպէս կ'եր-
թան որ չեն կրնար կայնիլ:

«Քիչ ժամանակ առաջ,» ըսաւ անձ մը իւր
բարեկամին, «բանտը դացի երիտասարդ մը
տեսնելու, որ առաջ աշակերտ էր կիրակի օր-
ուան դասին: Բանտին պահապանը բանալինե-
րու մեծ կապոց մը առաւ, և մեզ երկայն մը-
թին սրահներէ անցուց: Գուռ մը, դարձեալ
ուրիշ գուռ մը բացաւ, մինչեւ որ այն սենե-
կին դուռը բացաւ, ուր նստած էր երիտասար-
դը զոր տեսնել կ'ուզէիք: Սենեկին պատե-
րը խոշոր քարերէ և տախտակամածը թանձր
տախտակէ էին, և պատուհանները երկաթէ
գաւազաններ ունէին: Գուռը ամենայն ինչ գե-
ղեցիկ էր. դալար դաշտեր անուշահոտ ծաղ-
կունք, և երգիչ թռչուններ. բայց երիտասար-
դը ասոնց մէկը չէր կրնար վայելել, և այլ եւս
պիտի չկրնար նայել անոնց, քանզի մահուան
դատապարտուած էր: Մարդ սպաննած էր, և
ինք ալ պիտի սպաննուէր: Մտածէ ասոր վը-
րայ. դեռ քսան տարեկան էր ու մարդասպան
էր: Նստայ քովը և խօսեցայ հետը. «Ո՛հ,» ը-
սաւ արցունքները երեսներէն վազելով, «ես
չէի կարծեր թէ մինչեւ այս վիճակը պիտի հաս-
նիմ: Այնպիսի բան մը ընելու խորհուրդ չու-
նէի, բայց արեւալ էի. բարկացայ և խեղքս վը-
րաս դալուն չմնաց մեռցուցի մարդը: Ա՛հ, ե-
թէ մօրս մտիկ ըրած ըլլայի, եթէ վարժապե-
տիս մտիկ ընէի, այսպէս չէի ըլլար, հոս չէի
գտնուեր:»

Այս երիտասարդը այնպէս գնաց որ չկրցաւ կայնիլ: Երբ մեղաւորները զանի գլխէ հանել ուղեցին կիրակին արելու, մօրը չհնազանդելու, խմելու և բախտի խաղերու, պէտք չէր հաւանութիւն տալ: Ան ատեն դիւրին պիտի ըլլար անոր իր գիւրքը բռնել. բայց երբ սկսաւ մեղանչել, լեռնէ վար նետուած քարի նման դժուար եղաւ կայնիլ: Երբ այցելութիւն ընող անձը պիտի մեկնէր, երիտասարդը ըսաւ. «Տէր, աղօթք կ'ընէք ինձի համար, եւ ըսէ տղայոց ամէն տեղ որ իրենց մայրերուն մտիկ ընեն, և չար ընկերներէ հեռի կենան»: Այս երիտասարդը ձեր միտքը բերէք, երբ կը կարգաք կամ կը լսէք բնաբանին խօսքերը թէ. «Թէ որ մեղաւորները զքեզ գլխէ հանել ուղեն, անոնց հաւանութիւն մի տար»:

Արարացիք աղօրեպանին և ուղտին վրայ պատմութիւն մը ունին որ շատ աղէկ կը բացատրէ այս բնաբանին խրատին միտ դնելու հարկաւորութիւնը: «Չմեռ օր մի», կ'ըսէ առակը, «Երբ աղօրեպան մը իր տունը կը քնանար, ձայնէ մը արթնցաւ: Նայեցաւ որ ուղտ մը եկած, ունչը սենեակին պատուհանէն ներս խոթած էր: «Շատ ցուրտ է դուրսը», ըսաւ ուղտը, «Թէ կը հաճիս, միայն ունչս սենեկիդ մէջ ըլլայ որ քիչ մը տաքնայ»: «Շատ աղէկ», ըսաւ աղօրեպանը: Քիչ մը ատեն անցնելէն ետքը ուղտը հրաման խնդրեց վիզը ներս դնել, և յետոյ առջեւի ոտքերը, մինչեւ որ քիչ քիչ իր բոլոր մարմինը ներս դրաւ:

Ան ատեն սկսաւ սենեկին մէջ քարել, և բաները թափել և ուղածը ընել: Աղօրեպանը տեսնելով որ այն սենեակը իրեն և այս անկիրթ և ձանձրացուցիչ անամոռն բաւական չէր, ըսաւ ուղտին թէ նեղութիւն կու տայ, ուստի պէտք է որ դուրս ելլէ: «Թէ սենեակը չես սիրեր», ըսաւ ուղտը, «կրնաս երթալ ուր որ կ'ուզես, բայց ես հոս աղէկ եմ և միտք չունիմ ուրիշ տեղ երթալ»:

Ահա մեղքն ալ այսպէս կ'ընէ: Կու գայ մեր սրտին դուռը կը զարնէ և կը խնդրէ քիչ մը ներս մտնել: Երթալով կը զօրանայ քայլ առ քայլ, մինչեւ որ հոգւոյն վրայ տիրէ: Աղօրեպանին շատ դիւրին պիտի ըլլար ուղտը արգելել, երբ միայն քիթը պատուհանին մէջ էր. բայց բոլոր մարմինը ներս առնելէն ետքը դժուարին էր զանի դուրս հանել: Այսպէս երբ մեղքը կամ մեղաւորները զմեզ գլխէ հանել կ'ուզեն, հաւանութիւն տալու չենք: Ի սկզբան զգուշութիւն ընելու ենք: Մի թողուր որ ունչը պատուհանէն ներս մտնէ, ան ատեն մարմինը բնաւ պիտի չմտնէ սենեակէն ներս:

Սուրբ Գիրքը կ'ըսէ. «Ամէն տեսակ գէշ բաներէն ետ կեցէք»: Այսպէս ընենք, և մանաւանդ աղօթք ընենք ու խնդրենք Հոգւոյն Սրբոյ օգնութիւնը, որ անոր չնորհօքը կարող ըլլանք մեր սրտերն ամենայն զգուշութեամբ պահել. և հսկենք որ հոն չմտնէ որ և իցէ բան որ հոգւոյն չարիք ու վնաս կու տայ: «Թէ որ մեղաւորները զքեզ գլխէ հանել ուղեն, հաւանութիւն

Թիւն մի տար:» Առաջին պատճառը թէ փնչո՞ւ հաւանութիւն տալու չենք՝ այս է. երբ եւ տե՞-
պիտ մեղք հորձել, դժուարին է անիլ դարձել:

Բայց երկրորդ պատճառը թէ փնչո՞ւ համար հաւանութիւն տալու չենք մեղքին, այս է. վասն զի մեղքը վրանդար է:

Վարդենի մը կայ վրան վարդերով. օձ մը անոր տակը պառկած է. փոքրիկ աղջիկ մը կու գայ անկասկած, որ կարմիր վարդ մը փրցունէ. օձը գրուխը կը վերցունէ, կը խայթէ զանի. և աղջիկը կը վնասուի:

Մեղքն ալ այսպէս վտանգաւոր է: Մեղքը այն օձին պէս զձեզ կը խայթէ, երբ կ'ուզէք վարդը փրցունել, և մեծապէս կը վնասուիք: Նայէ Ադամայ և Եւայի. Սատանան զանոնք գլխէ հանել ուզեց, անոնք ալ հաւանութիւն տուին. և երբ մօտեցան վարդը փրցունելու, օձէն խայթուեցան: Այսպէս ոչ միայն իրենց վրայ բերին թշուառութիւն և մահ, այլ եւ իրենց սերնդեանը վրայ: Պատերազմ, թշուառութիւն, ցաւ ու մահ, որովք աշխարհ լեցուած է, ստոր հետեւանքն են: Աստուած 6,000 տարիէ 'ի վեր կ'աշխատի որ այս չարիքը վերցունէ, և վերջապէս անշուշտ պիտի վերցունէ: Այս կը ցուցնէ մեղի թէ որչափ վտանգաւոր է մեղքին հաւանութիւն տալ:

Քանի մը գործաւորներ ձեռք զարկած էին շինել մեծ աշտարակ մը որ շատ բարձր պիտի ըլլար: Ճարտարապետը որմնադիրներուն խնայտիւ պատուիրած էր զգուշութեամբ աղիւս-

ները շարել. մանաւանդ առաջին կարգերուն մէջ, որոնց վրայ պիտի ըլլար բոլոր շէնքին ծանրութիւնը: Բայց գործաւորներէն մին ուշագր-
րութիւն չըրաւ այս պատուէրին: Անկեան մը մէջ մեծ անհոգութեամբ աղիւսներէն մին քիչ մը ծուռ դրաւ, գիծէն դուրս, «Աղիւս մը միայն այն մեծ շէնքին մէջ եթէ ուղիղ դրուած չըլլայ ինչ վնաս ունի, ըսելով:» Հիմա պիտի տեսնէք: Գործը կը շարունակէին և ոչ ոք դիտած էր թէ աղիւս մը ծուռ դրուած էր: Բայց որովհետեւ նոր կարգ մը սկսուած ատեն աղիւսները առջի դրուածներուն ուղղութիւնը պահելով պիտի դրուէին, աշտարակը անվրէպ ուղղութեամբ չկանգնեցաւ, և քանի կը բարձրանար շէնքը, այնչափ աւելի վտանգաւոր կ'ըլլար: Օր մը երբ աշտարակը յիսուն ոտքի չափ բարձրացուցած էին, սոսկալի շտուպիւն մը լըսուեցաւ: Շէնքը փլաւ, ու գործաւորը տակը թաղուեցան: Առջի աշխատութիւնը բոլորովին կորսուեցաւ, այնչափ նիւթերը պարսպ վաւնուեցան, և չար քան զամենայն, թանկագին կեանքեր զոհ եղան, ոչնչս զ պիւքէն սիւլ դը-
տեւան համար: Այն աղիւսը ծուռ դնող գործաւորը չխորհեցաւ որ այսչափ մեծ վտանգ և այսչափ սոսկալի չարիք յառաջ պիտի դար էր անհոգութենէն: Սիրեի փոքրիկ բարեկամներս, դուք այժմ ձեր բարքը շինելու ձեռք զարկած էք. անոր հիմը ձեր այժմեան ունակութիւններովք կը դնէք. գէշ ունակութիւն մը, սխալ դրուած աղիւս մը, կրնայ յետոյ ձեր բարքը

աւրել: Խորհեցէք թէ ինչ կ'ընէք, և նայեցէք որ ամէն աղիւս ուղիղ դուրի: «Թէ որ մեղաւորները դքեզ գլխէ հանելուզեն, դուն հաւանութիւն մի տար,» քանզի վտանգաւոր է: Բայց այս կէտը այնչափ կարեւոր է, որ ուրիշ օրինակ մ'ալ տալու եմ ցուցնելու մեղքին հաւանութիւն տալու վրանիք:

Ժամանակաւ Աւետարանի պաշտօնեայ մը կար, որ Յակոբոս անուամբ սրամիտ գեղեցիկ տղայ մը ունէր, իւր միամօր որդին: Յունիսի մէջ պարզ և խաղաղ կիրակի առաւօտ մը պատահեցաւ այն որ պիտի պատմեմ, կեռասներն հասած էին. և ծառերուն կանանչ տերեւները աւելի ազուոր կը ցուցնէին այն պտուղները: Յակոբոսին հայրը տունէն դուրս ելլելով եկեղեցի պիտի երթար. զիտնալով որ երբ ինք դուրսը կը գտնուէր, որդին երբեմն շատ անկարդութիւն կ'ընէր, վախցաւ թէ փորձուի անհնազանդ ըլլալ հօրը, ու կեռասին համար կիրակին աւրէ: Ուստի ճամբայ չելած կանչեց Յակոբոսը և ըսաւ անոր. «Որդեակ, զիտնայս օր ինչ է:» «Կիրակի է,» ըսաւ տղան: «Կրնամ մինչեւ վաղը առաւօտ սպասել հասուն կեռասներուն համար:» «Այո, հայր, կրնամ,» պատասխանեց Յակոբոս: «Յիշէ ուրեմն սիրելի զաւակս, որ այսօր Աստուծոյ օրն է, մի երթար ծառին քով, մի մոռնար քու հօրդ պատուէրը:» «Ո՛չ հայր,» ըսաւ տղան. Հայրը բըւրոյն միւս կողմն անցնելով երբ ալ չէր տեսնուեր, և սպասաւորը տանը ուրիշ կողմը դրա-

դած էր, տղան գնաց բաց պատուհանի մը առջեւ կայնեցաւ, և ծառին այն հասուն, գեղեցիկ և փայլուն պտուղներուն վրայ աչքը տընկած կը նայէր: Թերեւս պիտի ըսէք. Հոն մէկը չկար զՅակոբոս փորձելու: Այո, կար, Սատանան հոն էր, մեղքին ու մեղաւորին նախահայրը: Գլխէ հանողներուն ամենէն մեծը նա է: Աներեւոյթ կ'երպով Յակոբոսին քովը եկաւ և ականջին փսփսաց. «Տես, ինչ հասուն են. եթէ քանի մը հատ առնես, աղէկ չըլլար, ինչ արգելք կայ. սպասաւորն հոս չէ. մէկը չտեսներ դքեզ. հայրդ պիտի չգիտնայ. դնա, քանի մը հատ փրցուր:» Այսպէս համոզեց Սատանան զՅակոբոս: Եւ Յակոբոս հասնութեան դաս: Այս ու ինքը կեռասով լեցունելէն ետքը՝ որոշեց յետն ու քերտն ալ լեցունել: Կամայուկ մը տունէն դուրս ելլելով զնաց ծառը ելաւ: Ծառին վրայ որչափ ուղեց կերաւ, և քանի մը հատ փրցունելով գրպանը պիտի դնէր, երբ տանը դուռը բացուեցաւ: Յակոբոս վախնալով թող տուաւ ճիւղը զոր բռնած էր, և ծառին 12 ոտք բարձրութենէն գետինը ինկաւ: Սպասաւորը վաղեց զանի վերցունել և տուն տանիլ, բայց վիզը կոտրած էր, և կիրակին աւրող մանուկը հոն տեղ մեռած պառկած էր: Աստուծոյ երկու պատուէրը, չորրորդը և հինգերորդը, կոտրելու գործողութեան մէջ մեռաւ: Հայրը կէսօրին տուն դառնալով իր փոքրիկ տղան մեռած գտաւ: Արդեօք ինչ զգաց: Ո՛հ, եթէ հոն ըլլայիք, պիտի տեսնէիք որ տըրտ-

մութենէն ձեռքերը իրար կը զարնէր, և Դաւթի Աբիսողովի վրայ ըսած ողբը կ'ըսէր, «Որդեակ իմ, որդեակ իմ, երանի թէ քու տեղդ ես մեռնէի, Յակոբոս որդեակ իմ, որդեակ իմ:»

«Թէ որ մեղաւորները զքեզ գլխէ հանել ուզեն, անոնց հաւանութիւն մի տար,» մի տար՝ քանզի վտանգաւոր է:

Երրորդ պատճառը թէ ինչո՞ւ մեղքին հաւանութիւն պիտի չտաք, այս է. վասն զի մարդ քան է: Երկու կերպով մեղքը անարգ է. մեր վրայ անարգ դէմք մը կ'առնենք անով, և զմեզ անարգ ընկերներու մէջ կը ձգենք:

«Մեր դէմքին հետ ի՞նչ բան ունի մեղքը,» պիտի ըսէք: Այո՛, շատ բան ունի մեր դէմքին հետ:

Եթէ լաստիկէ շինուած երեսներ տեսած էք, գիտէք որ այսպիսի երես մը մէյմը աս կողմէն մէյմը ան կողմէն ճնշելով զանազան դէմքեր կ'առնու. բայց երբ թող կու տաք, նորէն իւր նախկին երեւոյթը կ'առնու:

Սրդ ձեր երեսները լաստիկէն աւելի կակուղ են, և փոքրիկ թեւերով լեցուն են, որք մկանունք կը կոչուին: Այս մկանունքները կամ թեւերը այս կողմը կամ այն կողմը կը քաշուին ճիշտ ձեր զգացմանց համեմատ: Երբեմն տըրտում կամ տխուր կ'ըլլաք, և ան փոքրիկ մկանունք ձեր երեսին վրայ ցաւազին դէմք մը կը յայտնեն. ո՛վ որ նայի ձեր վրայ, պիտի գիտնայ թէ նեղութիւն ունիք: Իսկ երբ ձեզ խնդրացնող կամ ուրախ ընող բան մը կը պատահ-

հի, այն ատեն փոքր մկանունք կը քաշեն ձեր երեսը ժպտելու և խնդալու:

Այսպէս երբ կը մեղանչէք, գէշ զգացումներ կը քաշեն այն մկանները: Բարկութիւնը կարգ մը մկանունք կը քաշէ, և գիտէք թէ ի՞նչ զգուելի երեւոյթ մը կ'առնէ երեսը մէկ վայրկենի մէջ: Հպարտութիւնը ուրիշ կարգ մը մկաններ կը քաշէ. նոյնպէս և ունայնասիրութիւնը կամ նախանձը կամ խաբէութիւնը կամ դժգոհութիւնը, և ասոնց խրաքանչիւր իր յատուկ երեւոյթը կը ձգէ երեսին վրայ: Եւ դէշ բանը սա է որ եթէ այս մկանունք շատ յաճախ քաշուին, երեսն ալ առջի ձեւին չգառնար, այլ երկաթէ թեւերու նման մկանունքը կը կարծրանան և երեսը մինչեւ ետքը կը պահէ այն տղեղ երեւոյթը: Ոմանք մեղքին տեղի տալով, կամ թոյլ տալով իրենց գէշ ըզգացմանց՝ այնպիսի սոսկալի երեւոյթ մը առած են, որ եթէ անոնցմէ մէկը փողոցը տեսնես, տեսածիդ պէս կրնաս ըսել թէ ի՞նչ բարուց տէր է:

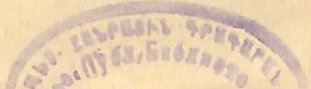
Ի մանկութենէ շատ սիրուն երես մը, եթէ բարկութեան կիրքը շարունակ գործէ վրան, վերջապէս խոժոռ, դաժան, դժգոհ կ'երեւնայ. կամ եթէ մարդ մը ստակը ուրիշ ամէն բանէ աւելի սիրել սորված է և կը դիզէ, այդ բանը կարգ մը մկաններ կը քաշէ, որ երեսին վրայ կծծի, վատ և խլող դէմք մը կը ցուցնէ, այնպէս որ երբ քովէն կ'անցնիս խակոյն կ'ըսես. «Կծծի մը կ'երթայ:» կամ եթէ մէկը սուտ խօսիլ ու գողանալ կը սորվի, երեսէն կամաց կա-

մայ կ'երեւնայ այդ բանը, և անհնար կ'ըլլայ անոր հաւատարիմ և ճշմարտասէր երես մը ցուցնել:

Գիտէք, սիրելի զաւակներս, որ Սուրբ գիրքը մեզի կ'ըսէ թէ մեզքը նախատինք է կամ անարգանք մը, և եթէ մենք հաւանութիւն կամ ճամբայ տանք անոր, մեր դէմքերն անգամ անարգ պիտի ընէ: Մի թողուք որ բարկութիւն կամ հպարտութիւն կամ ուրիշ կիրք մկանները ձեռք ձգեն, ապա թէ ոչ այնպէս տգեղ կ'երեւնաք, որ մարդ չուզեր ձեր վրայ նայիլ: Այլ թող սէրը և հեզութիւնը և բարի կամեցողութիւնը, ճշմարտութիւն և հաւատարմութիւնը բռնեն մկանանց թելերը և անոնք ձեր երեսը գեղեցիկ և սիրուն պիտի երեւցունեն:

Երկուց պատկերաց պատմութիւնը լսած էք: Շատ լաւ կը բացատրէ մեր նիւթին այս մասը, և պէտք է որ ըսեմ հոս: Փամանակաւ Խաւաքի պատկերահան մը ուզեց դժագրել հըրեշտակի մը գլուխը ու երեսը իբրեւ անմեղութեան պատկեր: Օր մը երբ փողոցէն կ'անցնէր, պայծառ, անուշիկ և ամենագեղեցիկ երեսով փոքրիկ տղայ մը տեսաւ. ինքնիրեն ըսաւ. «Ահա այս կը փնտռէի.» և հրաման խընդրելով տղուն գլուխը ու երեսը դժագրեց. լըմընցուց պատկերը և իր սենեակը կախեց: Ամէն մարդ կը հաւնէր անոր: Այն երեսին քաղցր ու մեղմ նայուածքը կարծես թէ հրեշտակի մը նայուածքն էր: Պատկերահանը շատ անգամ կ'ըսէր թէ այս պատկերին բոլորովին հակա-

դարձը կ'ուզէր դժագրել, որ առջինին մէկ կերպով մը չմանէր: Շատ տարի փնտռեց ազդու օրինակ մը բայց չգտաւ. վերջապէս հեռու երկիր մը գնաց, հոն բանտերէն մէկուն այցելութիւն մը ընելով իր նպատակին հասաւ: Բանտին խոռոչներուն մէկուն մէջ խոնաւ գետնին վրայ շղթայակապ թշուառ եղեռնագործ մը պառկած էր: Մարմինը մաշած էր, երեսը դեղնած, աչքերը փոսը իջած, և մեղք ու մոլութիւն դէմքին վրայ դրոշմուած կ'երեւային: Պատկերահանը զայն տեսածին պէս ըսաւ. «Ահա այս է երկրորդ պատկերը զոր կ'ուզեմ դժագրել,» և ան դարչելի դէմքին ճիշդ նմանութիւնը քաշելով առաւ տուն տարաւ: Երբ այս երկու պատկերները քովէ քով կախեց, ինչ մեծ էր անոնց տարբերութիւնը: Մէկը՝ անմեղ հըրեշտակի երեսին նման, միւսը չար դիւի մը երեսին նման, բայց երբ պատկերահանը այն բանտարկեալին կենացը վրայ հարցուփորձ ըրաւ, ինչ մեծ եղաւ զարմանքը, երբ իմացաւ որ այն սարսափելի դէմքով մարդը նոյն տղան էր որոյ անմեղութեան պատկերը մանկութեան ատենը դժագրած էր: Այն դէմքը այնչափ փոխուած էր, որ դիւի մը պատկեր կը ներկայացունէր: Եւ ինչ էր այս փոփոխութեան պատճառը: Կարճ բառ մի էր, Մեղք: Ըսի թէ մեզքը անշտորհք երես մը կու տայ մեզի: Ահա կը տեսնէք որչափ ճշմարիտ է այս: Բայց մեզքը անոր ընդհանրութեամբ չէր: Երբ Յիսուս երկրի վրայ էր ըսաւ. «Ան որ մեղք կը գործէ,

մեղքի ծառայ է:» Արդ որչափ որ գիտենք, Սատանան էր առաջին մեղաւորը: Անիկա է մեղքին հեղինակը կամ հայրը: Եւ եթէ մենք մեղքին ծառաներն ենք, Սատանային ծառաները կ'ըլլանք: Ասկէ մեծ նախատինք կրնայ մի ըլլալ: Գիտէք որ մեծ քաղաքներու մէջ մեծ եղեռնագործներ՝ երեքը չորսը շղթայով իրար կը կապուին և փողոցները աւելու կը ստիպուին: Դիցուք թէ դուն տասնեւութը կամ տասնեւինը տարեկան բարեկամ մը ունիս, և անունն է Կարոլոս, որ աղէկ կը թուի ինչն առած է և ծնողքը շատ պատուաւոր են, հայրը երեւելի բժիշկ է քաղաքին մէջ. բայց Կարոլոս գէշ տղայ է, իւր ծնողացը բաւական նեղութիւն տուած է, և քանի մը տարի առաջ տունէն փախած է: Դիցուք թէ օր մը այն քաղաքներէն մէկուն փողոցները կը պտտիս, ուր որ բանտարկելոց երկուքը երեքը շղթայով միատեղ կապած փողոց աւել կու տան: Անցած տտենդ կը տեսնես, և զարմանքով ու տրտմութեամբ կը տեսնես քու բարեկամդ Կարոլոս անոնց մէջ: «Ի՞նչ նախատինք է,» կ'ըսես դուն քեզի, «այսպիսի ընկերութեան մէջ գտնուիլ:» Սեղն է որ Կարոլոսի վրայ այդ նախատինքը բերաւ: Արդ գիտէք որ Սատանան և անոր հետ չար հոգիները Աստուծոյ շղթայակապ բանտարկեալներն են: Սուրբ գիրքը կ'ըսէ թէ Տէրը զանոնք «մշտնջենաւոր կապերով խաւարի մէջ կապեց» (Յուդ. 6.) կամ ինչպէս ուրիշ տեղ մը կը կոչէ «խաւարի կապերով» (Բ. Պետ. Բ. 4): Անոնք Աս-

տուծոյ բանտարկեալներն են շղթայակապ: Եւ ով որ մեղաց հաւանութիւն կու տայ, անոնց խումբին մէջ կը կապուի: Եւ եթէ մենք հոն Սատանային ընկեր ըլլանք, վերջին օրը անոր ընդունելու պատժոյն մենք ալ մասնակից պիտի ըլլանք, և յաւիտեան անոր ընկեր պիտի մնանք: Սուրբ գիրքը տեղ մը կը խօսի այս բանին վրայ, և միայն զայն կարդալ կամ լսել բաւական է որ մէկուն արիւնը պաղեցունէ: Մատթէոսի ԻՅ. գլուխ 4^{րդ} համարն է: Յիսուս հոն կը նկարագրէ դատաստանի օրուան ահաւոր տեսարանները: Իւր փառաւոր աթոռին վրայ նստած է. սուրբ հրեշտակներն անոր բոլորաիքն են. աջ կողմը արդարները կը կայնին, այն է՝ զանի սիրողները ու անոր ծառայողները: Անոնց վրայ ժպտելով կ'ըսէ. «Եկէք, իմ Հօրս օրհնածները, աշխարհի սկիզբէն ձեզի համար պատրաստուած թագաւորութիւնը ժառանգեցէք:» Չախ կողմը կայնած են չարերը, այսինքն անոնք որ մեղաց հաւանութիւն տուած ու Սատանային ծառայած են, և կ'ըսէ. «Մէկդի գացէք ինչ, անիծեալներ, յաւիտեան կան կրակին մէջ, որ պարտաւորած է Սոթանայն ու իր հրեշտակներուն:» Սոսկալի, սոսկալի խօսք: Եթէ երբեք Սատանային ու անոր հրեշտակներուն համար պատրաստուած էր, որքա՞ն ալ անոնց համար պատրաստուած է, խորհէ միանգամ. չար հրեշտակաց և չար մարդոց ընկերութեանը մէջ ինչալ մնալ յաւիտեան ի՞նչ անարգութիւն է: Ուրեմն երրորդ պատճառը

թէ ինչո՞ւ հաւանութիւն տալու չենք մեզաց այս է թէ՛ «նաբէ բան է :

Ահա այս երեք պատճառներն ունինք, ուստի պէտք է որ հաւանութիւն չտանք մեզայ : Առաջին՝ Էնն ղե եբբ ին «իսին» Ժողովել դժուարին է «նկէ դարբէլ : Երկրորդ՝ Էնն ղե Ժողով Էննեհասոր է, և երրորդ՝ Էնն ղե «նաբէ բան է :

Վերջապէս, սիրելի որդեակք, երկու բան կայ որ պարտինք ընել ամէնքս ալ : Պարտինք սրբուիլ մեր մեղքերէն . այս է մէկը : Ամէնքս ալ մեղաւոր ենք, մենէ իւրաքանչիւր մեզք գործած է . մեծ բանը անկէ մաքրուիլն է, Եւ միայն մի Անչ կայ բոլոր տիեզերաց մէջ որ կրնայ մեզքը վերցունել : Այս անձը Տէր Յիսուս է : Աստուածաշունչը կ'ըսէ որ նա իր անձին պատարագովը մեզքը մէկզի ձգելու համար եկաւ խաչին վրայ դամուեցաւ, և այս նպատակաւ իւր պատուական արիւնը թափեց : Ասոր համար «Յիսուս Քրիստոսի արիւնը մեզ ամէն մեզքէ կը սքսէ,» կ'ըսէ մեզի Աստուածաշունչը : Եթէ ճշմարտապէս տրտում ենք մեր մեղացը համար, և կ'աղօթենք Աստուծոյ որ Անոր սիրոյն համար ներէ մեզի մեր մեղքերը, մեր բոլոր մեղքերը կը ներուին . Աստուած զանոնք իւր յիշատակի գրքէն պիտի ջնջէ և այլ եւս պիտի չյիշուին : Այս է մեր վնասուելու բաներէն մին . Ժե Ժողովելն «բբ-իլ :

Մեր ընելու միւս բանն է ջանալ և դիտարկալ որ այլ ևս չի գտնուի : Օր մը տղայ մը իւր քրոջը ըսաւ . «Կ'ուզեմ՝ այն հոգին, որով մեզաց ե-

րեսը նայելով կարող ըլլամ ըսել՝ Մէկդի դնա :» «Այո, եղբայր,» ըսաւ քոյրը, «և ուրիշ բան մ'ալ պէտք է քեզի : Աստուծոյ ակնոցները պէտք է որ անոնցմով տեսնես մեզքը և գիտնաս թէ երբ կու գայ . քանզի նա ամէն ատեն իւր գոյնը չցուցներ :»

Կարծեմ այս բարի աղջիկը Աստուծոյ ակնոցները ըսելով Աստուածաշունչը ըսել կ'ուզէր : Անոր օգնութեամբը կրնանք տեսնել բաները ինչպէս որ Աստուած կը տեսնէ, իբրև թէ Աստուծոյ ակնոցներովը նայած ըլլայինք անոնց : Չկայ ուրիշ բան բաց 'ի Սուրբ գրքէն որ մեզի ցուցնէ թէ ինչ է մեզքը : Եւ մեղքին ինչ ըլլալը ցուցնելէն ետքը ցուցնէ թէ ինչպէս վարուելու ենք անոր հետ : «Թէ որ մեղաւորները զքեզ գլխէ հանել ուզեն, հաւանութիւն մի տար :» Անմիջապէս դէմ դնելու կայնէ . մի խաղար անոր հետ այն վայրկենին որ կ'երեւայ :

Երկու մատաղ հովանաւոր ծառեր կային տանս մօտ . մէկը էմ տանս առջինն էր, միւսը դրացւոյս տանը : Անյեալ գարնան տերևները գեղեցիկ կերպով դուրս ելան . կանանչ եւ զարգացեալ կ'երեւնային : Ժամանակ մը ետքը որդերը երեւան ելան, այն երկար, տգեղ և սեւ . որդերը որ այնչափ քսաս կը գործեն մեր ծառերուն ամէն գարուն : Օր մը երբ տունէն դուրս կ'ելլէի, ծառին վրայ նայելով տեսայ որ որդերը բոլոր ծառը բռնած էին . և շատ հաւանական է թէ քանի մը օրէն պիտի ուտէին բոլոր տերևները : «Այս չըլլար,» ըսի, և գացի

աթոռ մը գտնելով վրան կայնեցայ եւ ձեռքս
 դաւաղան մը առնելով՝ բոլոր որդերը ծառին
 վրայէն վար թափեցի և սատկեցուցի: Այսպէս
 ծառը ազատեցաւ և ամառը աղէկ աճեցաւ: Բայց
 դրացիս որդերը թողուց ծառին վրայ. և հետեւանքը
 այս եղաւ որ որդերը ծառին վրայ տերեւ
 չթողուցին կերան: Ծառը մեռաւ, և ամէն անգամ
 որ կը նայէի այն սեւ տխուր մեռեալ ճիւղերուն,
 ինձի դաս մը կը սորվեցընէր ծառը,
 թէ որչափ հարկաւոր է մեղքին դէմ
 դնել անմիջապէս: Ինչ որ էին այն որդերը
 ծառին, մեղքերն ալ քու հոգւոյդ նոյն են:
 Ո՛հ, աղօթէ Աստուծոյ որ քեզի շնորհք տայ
 մեղքերդ տեսնելու անոնց երեւնալուն պէս,
 և ջանալ մաքրուիլ անոնցմէ անմիջապէս:

«Թէ որ մեղաւորները զքեզ գլխէ հանել ուզեն,
 դուն անոնց հաւանութիւն մի տար:»

ԽՈՐ ԶՈՐԸ

- 1 Ով տառապանաց աշխարհը,
 Ինչ սուր են փուշերդ ինձի.
 Ուր էր որ զիս տանէր մէկը
 Աս խոր ձորէն:
- 2 Ով Իսրայէլի Տանողը,
 Եկ ամպի կրակի սլանովս.
 Անվրտանդ անցուր մեր անձը
 Աս խոր ձորէն:
- 3 Քաջ Հովիւ դուն, Տէր Յիսուս իմ,
 Բաց քու սիրոյդ բազուկներն.
 Հեաս եղիր զօրեղ պաշտպան իմ
 Աս խոր ձորէն:
- 4 Սուրբ Հոգի, հրզօր Աստուած մեր,
 Թշնամեաց յաղթէ ուժովդ.
 Մի թողուր զիս դեռ չելած վեր
 Աս խոր ձորէն:
- 5 Ո՛հ, ինչ վիշտ ու ցաւ քաչեմ ես
 Հոս կեանքիս բաժին եղած,
 Ընդունէ զիս երբ ելլեմ ես
 Աս խոր ձորէն:

0854

1790 2000

1. In dem ersten Buche
ist die Geschichte der
Welt von der Schöpfung
bis zur Noachischen
Fluth beschrieben.

2. In dem zweiten Buche
ist die Geschichte der
Welt von der Noachischen
Fluth bis zur
Geburt Christi beschrieben.

3. In dem dritten Buche
ist die Geschichte der
Welt von der Geburt Christi
bis zur Gegenwart
beschrieben.

4. In dem vierten Buche
ist die Geschichte der
Welt von der Gegenwart
bis zur
Ende der Welt beschrieben.

5. In dem fünften Buche
ist die Geschichte der
Welt von der
Ende der Welt
bis zur
Wiedergeburt
beschrieben.

7658000

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0008597

